

PROJECTE DE CAPÇALERA

Un altre dels projectes en el que participem de gust és l'anomenat "De Capçalera", impulsat pel Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya, juntament amb la Institució de les Lletres Catalanes (ILC) i amb la col·laboració de l'Institut Català de les Dones. L'objectiu d'aquest projecte és fer evident el vincle existent entre els escriptors catalans i les biblioteques públiques del país. El projecte demana a les biblioteques que reconeguin de manera

preferent un d'aquests escriptors/escriptores de trajectòria literària contrastada i amb els quals mantenen una relació de proximitat i, al seu torn, que els escriptors triïn també una biblioteca predilecta o de capçalera.

El nostre escriptor "De Capçalera" no podria ser cap altre que en Joaquim Carbó. Per això estem habilitant un espai amb tota l'obra que tenim d'ell i la que anirem adquirint i properament actualitzarem la seva entrada a la Viqui-

pèdia, però d'això ja en tindreu notícies més endavant. El projecte es presenta formalment a Barcelona el 10 de setembre en el marc de la Setmana del Llibre en Català. Allà hi serem, el personal de la biblioteca i en Joaquim.

Una de les coses que se'ls demana als autors que participen en el projecte és la redacció d'un text sobre les biblioteques i el seu paper com a agents cultural.

Aquest és el text que ha escrit en Joaquim Carbó:

"He de reconèixer que ja fa una pila d'anys que la meua relació amb les biblioteques és produïda més en qualitat de proveïdor que no pas de client. La meua avidesa lectora m'ha impulsat sempre que he pogut a comprar aquell llibre que em feia peça. Amic de les biblioteques, sí que ho sóc. I tant! Tinc el carnet de la Biblioteca de Catalunya i d'altres de Barcelona, i sé que puc entrar per la porta gran a la Ferrer i Guàrdia, de Caldes de Malavella. També he participat en diversos actes a la que porta el nom del meu bon i malaguanyat amic Jaume Fuster.

De petit, en els primers i terribles anys de la postguerra, hauria jurat, tot i que ara sé que no és veritat, que no n'hi havia, de biblioteques: ni públiques, ni escolars. Als col·legis que em van portar només tenien uns quants llibres d'estudi al servei dels mestres. Llavors, però, vaig tenir la sort que Vicença Ibáñez, una mestra excepcional, em regalés *A orillas del Alto Yang-Tsé-Kiang* -en castellà, evidentment, perquè el català només el podíem parlar al pati, i encara gràcies!-, per desmentir la idea que llegir novel·les era pecat, com feien creure les escoles religioses, fora que no es tractés de *Fabiola* o vides de sants.

Aviat vaig tenir el plaer de desco-

"De petit, en els primers i terribles anys de la postguerra, hauria jurat, tot i que ara sé que no és veritat, que no n'hi havia, de biblioteques"

brir què era una biblioteca. No es tractava, però, d'un local espaiós, amb grans prestatges, taules i cadires a disposició del personal. No. Era, simplement, una habitació d'un pis del carrer Dènia, a Sant Gervasi, en el domicili particular d'uns bons amics i veïns de casa: la família Novell. Maria, la filla, que vorejava la trentena, tenia la seva

biblioteca a casa, a l'estudi on es guanyava la vida fent classes particulars. Ensorrada moralment per la derrota a la Guerra Civil, s'havia negat a col·laborar en qualsevol empresa que significués acostar-se als vencedors. La Maria va ser tan generosa que va posar tot aquell bé de Déu de lletra impresa al meu abast. A més de llicenciada en Filosofia i Lletres, era Bibliotecària: havia estudiat la carrera amb professors com Carles Riba i el doctor Rubió en companyia, entre d'altres, de Maria Aurèlia Capmany, Joana Raspall, i de la seva gran amiga Rosa Leveroni.

Als anys quaranta i cinquanta la biblioteca de la Maria era un tre-

sor. Hi havia molts títols i autors que havien desaparegut de les biblioteques públiques. Només s'havien salvat aquells llibres que els titulars, exposant-se a ser sancionats, havien amagat en un racó de magatzem a l'espera d'uns temps millors que encara tardarien molt a arribar. En el meu record, molts

"Als anys quaranta i cinquanta la biblioteca de la Maria era un tresor. Hi havia molts títols i autors que havien desaparegut de les biblioteques públiques"

títols de col·leccions populars com *Novelas y Cuentos*, editats en paper de diari, novel·les de l'editorial Calpe, i llibres catalans de tantes col·leccions, sobretot d'aquella mítica Proa de cobertes de color taronja: els nostres Puig i Ferrater -*El*

cercle màgic-; Oller i Rabassa -*Quantaven pels carrers*-; Miquel Llor i la seva Laura; Sebastià Juan Arbó, Maseras, Vernet, Bertrana, Trabal, Jordana, i..., al costat dels de sempre, tan estimats, com Dickens, Tolstoi, Balzac, Dostoievski... Fins i tot, el *David Golder*, d'Irene Nemirovski, aquella jueva que, al cap de molts anys, hem redescobert gràcies a la seva filla, que va travessar mig món amb l'original de la *Suite francesa*, que va poder salvar del camp de concentració on va morir la mare.

En aquest moment convuls, tan ple d'incerteses provocades per les noves tecnologies que tant poden afectar la creació -la rapidesa dels ordinadors i la facilitat de correcció-; els llibres electrònics; la substitució de les enciclopèdies per la consulta immediata -fins i tot per telèfon mòbil!-; i la desaparició de tantes llibreries ¿qui es pot atrevir a endevinar el futur que ens espera?

No m'atreveixo a formular cap previsió pel que fa al de les biblioteques. Només puc dir que fins ara, i en el present, el seu paper ha estat i és fonamental per a tanta gent que necessita trobar un espai tranquil per llegir, per informar-se, per sospesar un cop més aquell volum que se l'emportarà a viatjar pel món i per l'espai. I, fins i tot, per a aquells estudiants als qui l'estridència d'un televisor a un volum excessiu els pot impedir que estudiïn a casa. I, encara més, per a aquells que necessiten treballar simultàniament amb tres o quatre volums que els aportin la informació que necessiten.

No cal dir que espero que superin tota mena d'esculls i que desitjo de tot cor que tinguin llarga vida al servei d'aquells que sentim la necessitat de llegir, és a dir, de pensar. És a dir, de viure" ■

Joaquim Carbó

Selecció de novetats

NOVEL·LA

- **Màrius Carol.** *Un estiu a l'Empordà.* Columna, 2014
- **Alfred Döblin.** *Berlin Alexanderplatz.* Edicions de 1984, 2014
- **William Faulkner.** *El llogaret.* Edicions de 1984, 2014
- **Camilla Läckberg.** *La mirada dels àngels.* Amsterdam, 2014
- **Pierre Lemaitre.** *Nos vemos allá arriba.* Salamandra, 2014
- **Juan José Millás.** *La mujer loca.* Seix Barral, 2014
- **Joan Jordi Miralles.** *Una dona meravellosa.* Labreu, 2014
- **Christopher Morley.** *La llibreria ambulante.* El Cercle de Viena, 2014
- **Michele Serra.** *Els escarxofats.* La Campana, 2014
- **Donna Tartt.** *El jilguero.* Lumen, 2014 (Premi Pulitzer 2014)
- **Maruja Torres.** *Diez veces siete.* Planeta, 2014

CÒMIC

- **Guy Delisle.** *Inspector Moroni.* Astiberri, 2014
- **Camille Jourdy.** *Rosalie Blum.* La Cúpula, 2012
- **Paco Roca.** *El invierno del dibujante.* Astiberri, 2013

NO FICCIÓ

- **Teresa Forcades.** *És a les nostres mans.* Edicions Dau, 2014
- **Ramon Gener.** *Si Beethoven pogués escoltar-me.* Ara llibres, 2014
- **Jordi Morera.** *Avui faràs pa.* Ara llibres, 2014
- **Rafael Santandreu.** *Las gafas de la felicidad.* Grijalbo, 2014
- **Giovanna Valls Galfetti.** *Atrapa la vida.* RBA, 2014
- **Molli hace ganchillo.** *Quince proyectos de labores con técnicas, trucos y consejos útiles.* Blume, 2014

JUVENIL

- **Josep M. Fonalleras.** *L'illa més ràpida del món.* La Meva Arcàdia, 2014
- **John Green.** *No està escrit a les estrelles.* Estrella Polar, 2012
- **Jenny Han.** *El verano en que me enamoré.* Destino, 2012
- **Trilogia Blue Jeans.** Columna, 2014

INFANTIL

- **Marc Barnett.** *Llana a dojo.* Joventut, 2013
- **Bruno Gibert.** *Una papallona dalt d'un barret.* Tramuntana, 2014
- **Jon Klassen.** *Aquest barret no és meu.* Milrazonez, 2013
- **Koen Van Biesen.** *El veí llegeix un llibre.* Tramuntana, 2013